

Rapport 2020:6

Partiernas vänster-högerpositioner
1979-2019

Henrik Oscarsson
Richard Svensson

Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

2020.06.23

www.valforskning.pol.gu.se

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Valforskningsprogrammets rapportserie

Sedan 1950-talet genomför forskare knutna till Valforskningsprogrammet i Göteborg empiriska undersökningar av hur den svenska demokratin mår och utvecklas. Rapportserien är vår viktigaste publikationskanal för att bidra till samhällets kunskapsförsörjning på demokratiområdet. Målsättningen är att sprida grundläggande fakta och forskningsresultat som rör val och väljarbeteende till en bred publik av forskare, studenter, journalister, politiker och allmänhet.

The Swedish National Election Studies Program working report series

Since the 1950s, the researchers associated with the Swedish National Election Studies Program at the Department of Political Science, University of Gothenburg, conducts empirical research on the well-being and development of the Swedish democracy. The working report series is one of our main publication outlets. The aim is to publish basic facts and research results about elections and voting behavior to a broad audience of researchers, students, journalists, politicians and the public.

Citering:

Oscarsson, Henrik & Svensson, Richard (2020) Partiernas vänster-högerpositioner 1968-2019. Valforskningsprogrammets rapportserie 2020:2. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Redaktör för arbetsrapportserien:

Henrik Ekengren Oscarsson

Partiernas vänster- högerpositioner 1979-2019

HENRIK OSCARSSON
RICHARD SVENSSON

Sammanfattning

Var finns partierna? Att kunna uppskatta partiers positioner längs åsiktsdimensioner eller i ideologiska rymder är en förutsättning för att kunna använda och pröva många teoretiska modeller för partikonkurrens, väljarbeteende, koalitionsbildning och parlamentariska samarbeten. Inom ramen för en lång tradition av spatial valteori används ett stort antal metoder och datakällor för att kartlägga politiska aktörers positioner. I den här rapporten sammanfattas Valforskningsprogrammets mätningar av var svenska väljare själva har valt att positionera de partierna längs en elvagrädig vänster-högerskala under åren 1979-2019. Resultaten visar tydligt vilka partier som har närmat och fjärrat sig från varandra i vänster-högerlandskapet under det senaste halvsekllet. En nyhet i sammanhanget är våra analyser av spridningen i väljarnas perceptioner som visar att väljarkåren varit påfallande överens om partiernas positioner och ideologiska förflyttningar.

Summary

Where is the party? Techniques for estimating party positions along issue dimensions or in an ideological space is a prerequisite for applying many theoretical models of party competition, voting behavior, coalition formation, and parliamentary behavior of parties. In the long tradition of spatial theories of elections, various methods and data sources have been applied to map policy positions of political actors. This report summarizes Swedish voters' perceptions of party positions along a classic eleven-point left-right scale in the period 1968-2019. Results illustrate how the relative left-right distances between the parties in the unidimensional space have been perceived by the voters. Moreover, results show that the Swedish electorate's perceptual agreement over party positions and maneuvering along the left-right dimension has been remarkably high in the past fifty years.

Inledning

I den här rapporten har vi sammanställt grundläggande statistik om hur de svenska väljarna själva har uppfattat partiernas positioner och förflyttningar längs den klassiska vänster-högerskalan – sedan länge ryggraden i det svenska partisystemet. Resultaten är hämtade från ett stort antal Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar och SOM-undersökningar under perioden 1979-2019. Figurerna illustrerar hur väljarnas mentala bild av partisystemet sett ut. Vissa partier har haft påfallande stabila positioner, som till exempel Moderaterna och Vänsterpartiet, medan andra har varit på vandring, såsom Miljöpartiet och Kristdemokraterna. Det svenska tvåblockssystemet har satt en tydlig prägel på väljarnas syn på partiernas positioner genom avsaknaden av ett markerat mittenparti. Partiernas relativa avstånd till varandra påverkas tydligt av laguppställningar, partisamarbeten och koalitioner, som exempelvis Allians för Sverige under perioden 2006-2014. I närtid kan väljarna vittna om Sverigedemokraternas resa högerut i partisystemet och de växande avstånden mellan de forna Allianspartierna.

Analyserna av spridningen i väljarnas placeringar av partierna visar att det varit stor enighet om partiernas positioner och förflyttningar längs vänster-högerdimensionen i svensk politik. Skillnaderna mellan hur olika väljargrupper bedömer partiernas inbördes relativa vänster-högerpositioner är med några få undantag mycket små. Graden av överensstämmelse – analyserat med hjälp av såväl spridningsmättet *Perceptual Agreement* (PA) som klassiska konfidensintervall kring medeltalen – ger samma huvudresultat. De svenska väljarna tycks – oavsett var de själv står längs vänster-högerdimensionen – uppfatta det politiska landskapet, partiernas inbördes avstånd och förflyttningar på ett mycket likartat sätt.

För den som vill läsa mer om vänster-högerdimensionens stora betydelse för svenskt väljarbeteende allt sedan 1880-talets tullstrid mellan protektionister och frihandelsförespråkare finns många analyser att ta del av (Oscarsson 1998; Hagevi 2015; Oscarsson & Holmberg 2016a; Oscarsson & Holmberg 2016b; Oscarsson 2017; Demker & Oscarsson 2018; Oscarsson 2019).

Partierna

De åtta politiska partier som inkluderats i rapporten är följande:

1. Vänsterpartiet (V)
2. Socialdemokraterna (S)
3. Centerpartiet (C)
4. Liberalerna (Folkpartiet) (L)
5. Moderaterna (M)
6. Kristdemokraterna (KD)
7. Miljöpartiet (MP)
8. Sverigedemokraterna (SD)

Data

Fyra datakällor har använts i rapporten som underlag för de grafer som presenteras.

- Valundersökningarna i samband med riksdagsval, 1979-2018
- Valundersökningarna i samband med europaparlamentsval, 1995-2019
- Valundersökningarna i samband med folkomröstningar, 1994-2003
- Den nationella SOM-undersökningen, 2019

Valundersökningar i samband med riksdagsval

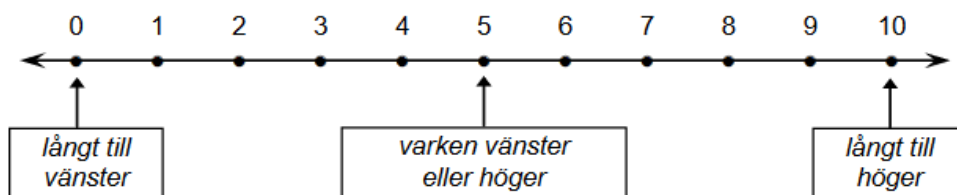
Valforskningsprogrammet har genomfört stora väljarundersökningar i samband med varje riksdagsval från 1956 till 2018. I den här rapporten används data från Valundersökningarna 1979-2018. Totalt ingår 81 649 respondenter i analyserna.

Frågan om vänster-högerplacering av partierna såg tidigare ut på följande vis:

Man brukar ju ibland tänka sig att partierna kan ordnas från vänster till höger efter politisk ställning.

VISA SVARSKORT 44

På det här kortet finns en slags skala. Jag skulle vilja att du placerade de politiska partierna på skalan.

Frågan om vänster-högerplacering av partierna såg 2018 ut på följande vis:

I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger?

	Vänster			Varken vänster eller höger				Höger			
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liberalerna (L)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Socialdemokraterna (S)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Moderaterna (M)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vänsterpartiet (V)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Centerpartiet (C)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Miljöpartiet (MP)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kristdemokraterna (KD)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sverigedemokraterna (SD)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Feministiskt initiativ (FI)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Notera att etiketterna på skalornas ändpunkter i undersökningen 2018 skiljer sig åt jämfört med tidigare års undersökningar.

Valundersökningar i samband med Europaparlamentsval

Valforskningsprogrammet har genomfört en stor väljarundersökning i samband med varje Europaparlamentsval från 1995 till 2019. Totalt ingår 20 147 respondenter.

Frågan om vänster-högerplacering av partierna och sig själv såg ut på följande vis:

I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för långt till vänster och 10 står för långt till höger?

	Långt till vänster				Varken vänster eller höger				Långt till höger		
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liberalerna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Socialdemokraterna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Moderaterna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vänsterpartiet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Centerpartiet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Miljöpartiet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kristdemokraterna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sverigedemokraterna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Feministiskt initiativ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Valundersökningar i samband med folkomröstningar

Valforskningsprogrammet har genomfört en stor väljarundersökning i samband med tre folkomröstningar; Kärnkraften (1980), Medlemskap i EU (1994) samt Införandet av Euro (2003). Totalt ingår 7 824 respondenter.

Frågan om partiernas vänster-högerplacering har följande formulering:

Man brukar ju ibland tänka sig att partierna kan ordnas från vänster till höger efter politisk ställning.

VISA SVARSKORT 51

På det här kortet finns en skala. Jag skulle vilja att Du placerade de politiska partierna på skalan.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

långt till vänster   varken till vänster eller höger   långt till höger

Var någonstans på skalan skulle Du vilja placera (...PARTI...)?

- A folkpartiet?
- B socialdemokraterna?
- C moderata samlingspartiet?
- D vänsterpartiet?
- E centerpartiet?
- F miljöpartiet – de gröna?
- G kristdemokraterna?

De nationella SOM-undersökningarna

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen återkommande enkätundersökningar sedan 1986. I undersökningen 2019 ingår 10 068 respondenter.

Frågan om partiernas vänster-högerplacering har följande formulering:

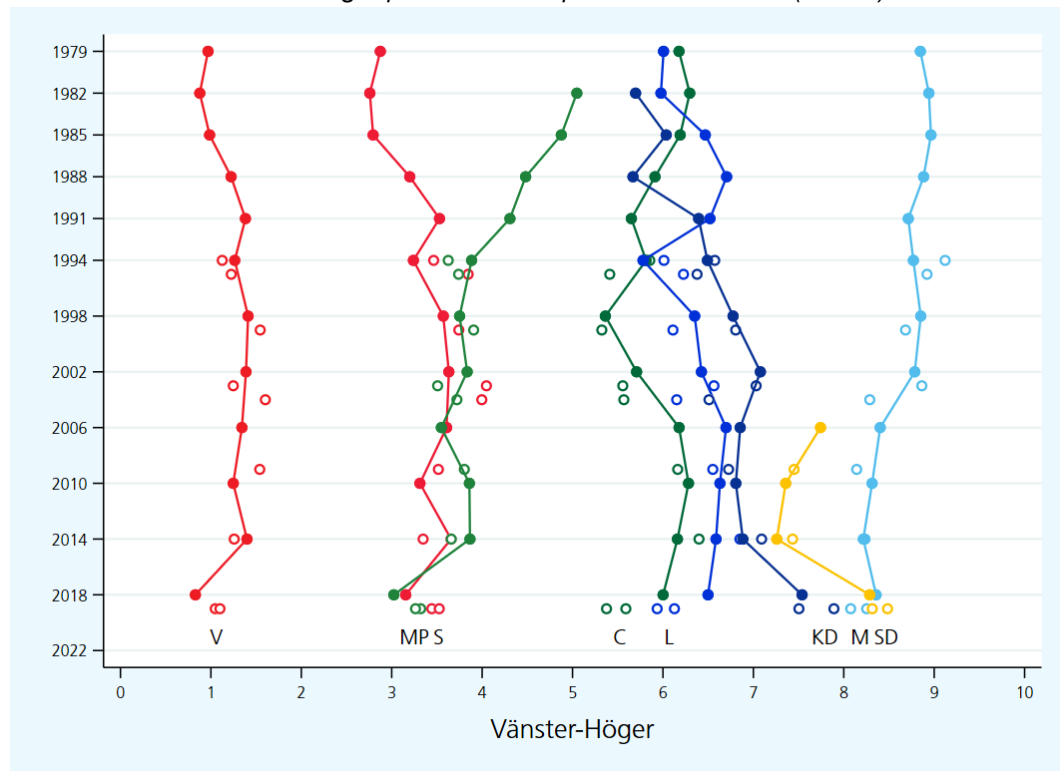
F41 I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för långt till vänster och 10 står för långt till höger?

		Långt till vänster		Varken vänster eller höger						Långt till höger		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	Liberalerna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	Socialdemokraterna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	Moderaterna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	Vänsterpartiet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E	Centerpartiet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F	Miljöpartiet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G	Kristdemokraterna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H	Sverigedemokraterna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I	Feministiskt initiativ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

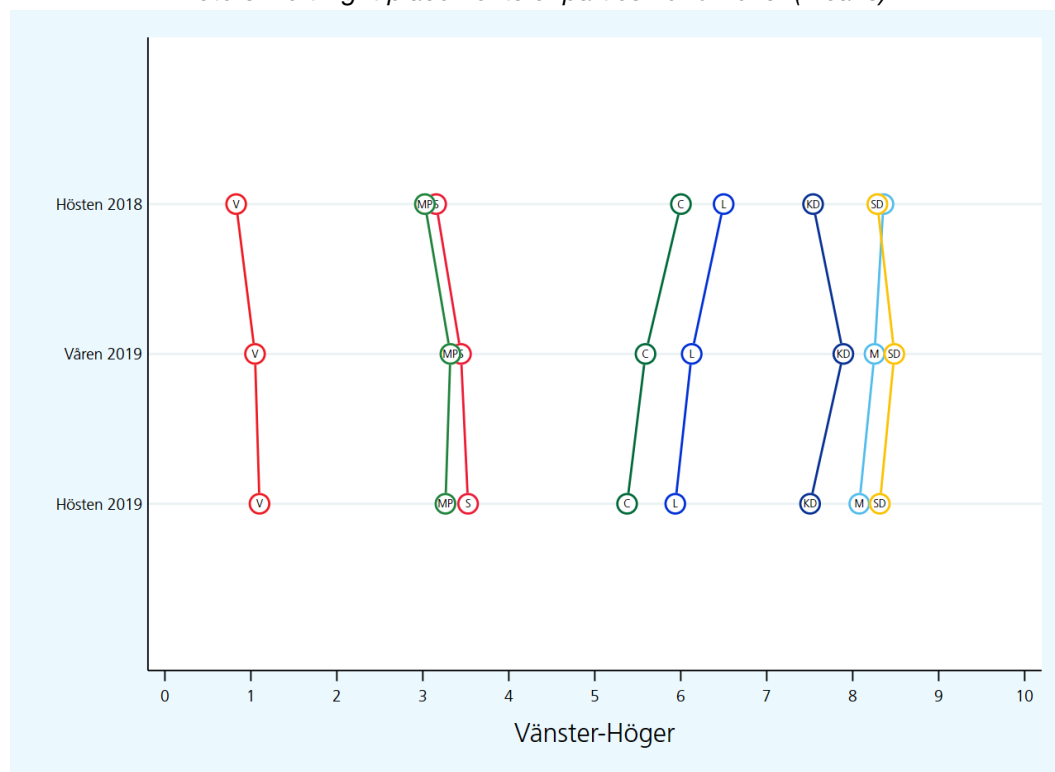
Figur 1 Partiernas positioner längs vänster-höger-dimensionen enligt väljarna.
1979-2019. (medeltal)
Voters' Left-right placements of parties 1979-2019. (means)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningarna 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partierna längs en elvgradig vänster-högerskala från "långt till vänster"(0) till "långt till höger" (10). För detaljer om frågeformuleringar, se inledningen av rapporten. Alla genomsnitt och spridningsmått för alla år finns redovisat i rapportens appendix.

Figur 2 Partiernas genomsnittliga positioner längs vänster-höger-dimensionen enligt väljarna. Tre undersökningar under ett år, 2018-2019. (medeltal)
Voters' Left-right placements of parties 2018-2019. (means)

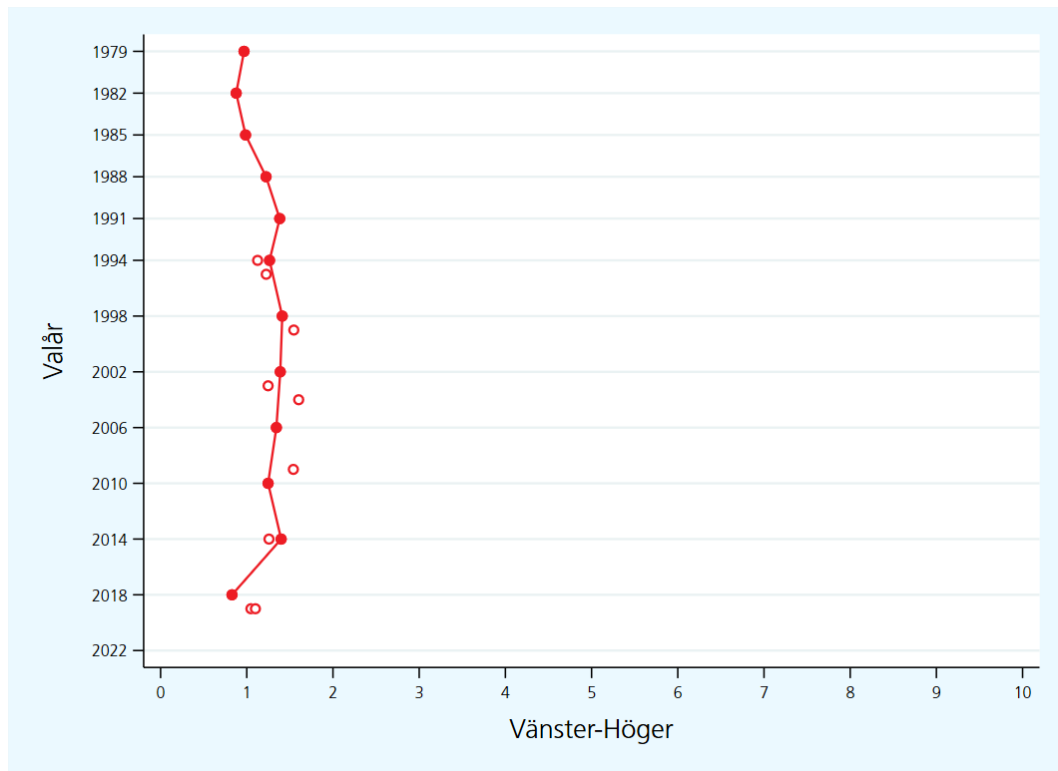

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018 (september), Europaparlamentsvalundersökningen 2019 (juni) samt SOM-undersökningen 2019 (september).

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partierna längs en elvgradig vänster-högerskala från "långt till vänster"(0) till "långt till höger" (10). För detaljer om frågeformuleringar, se inledningen av rapporten. Alla genomsnitt och spridningsmått för alla år finns redovisat i rapportens appendix.

Vänsterpartiet

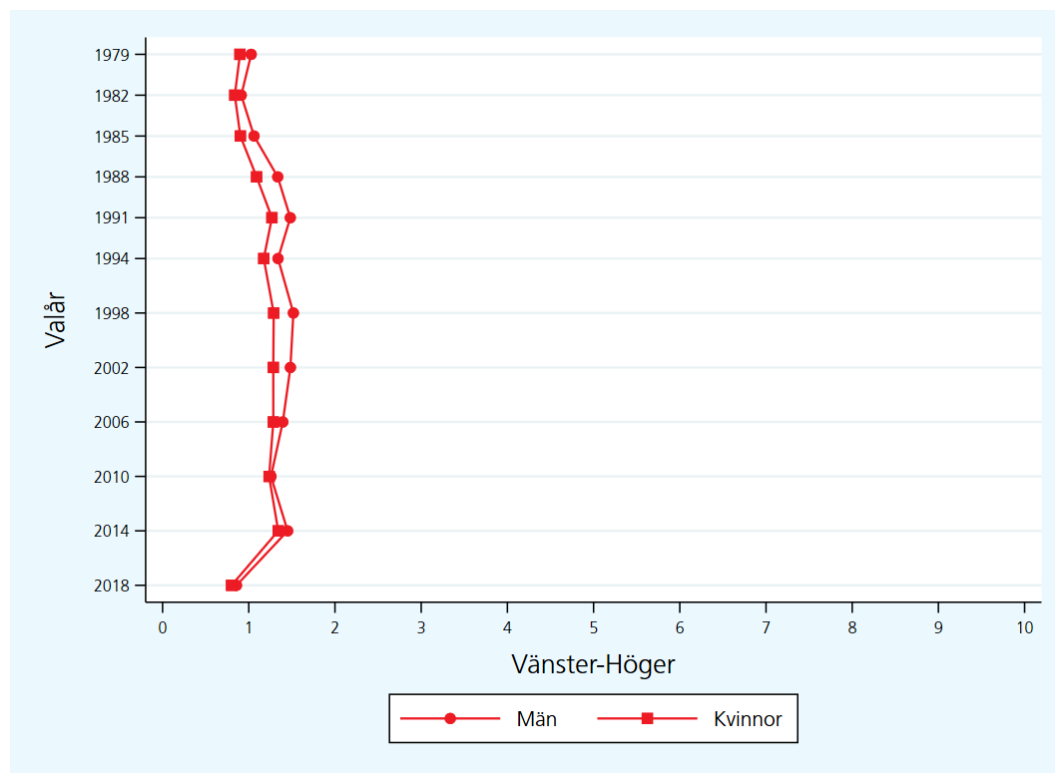
Figur 3 Vänsterpartiets vänster-högerposition enligt samtliga. 1979-2019. (medeltal).
Voters' Left-right placements of Vänsterpartiet 1979-2019. (means)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

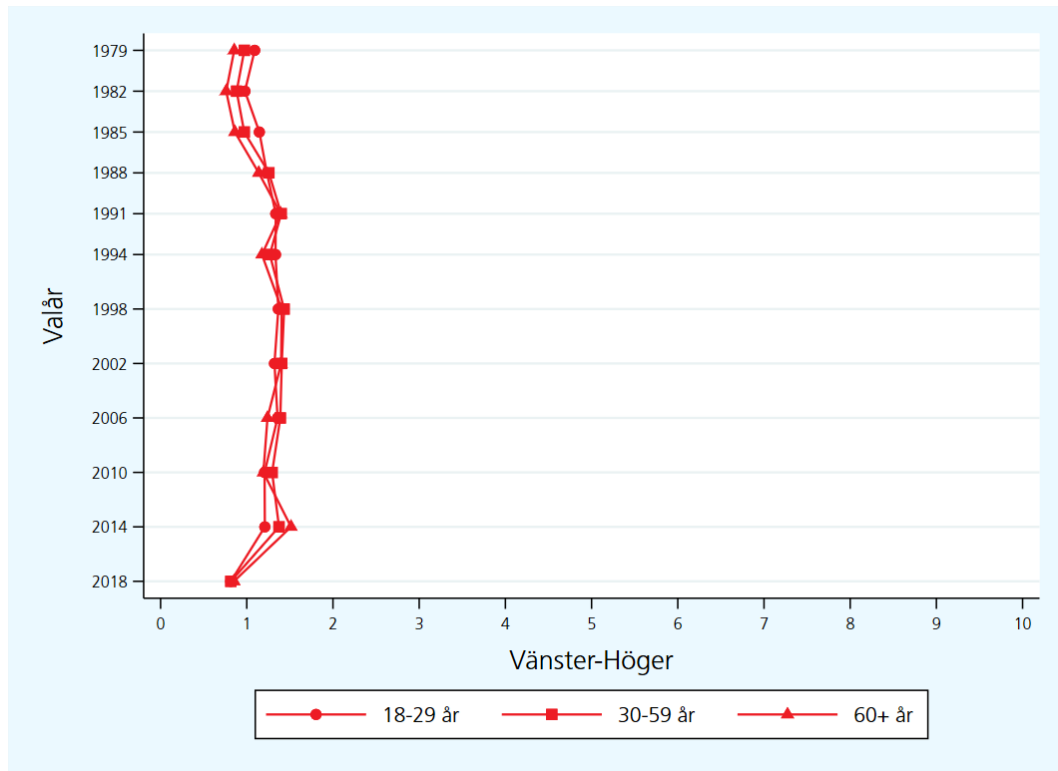
Figur 4 Vänsterpartiets vänster-högerposition enligt män och kvinnor. 1979-2019.(medeltal)
Left-right placements of Vänsterpartiet according to men and women 1979-2019 (means).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Figur 5 Vänsterpartiets vänster-högerposition enligt tre åldersgrupper. 1979-2019. (medeltal)
Left-right placements of Vänsterpartiet according to three age groups 1979-2019 (means).

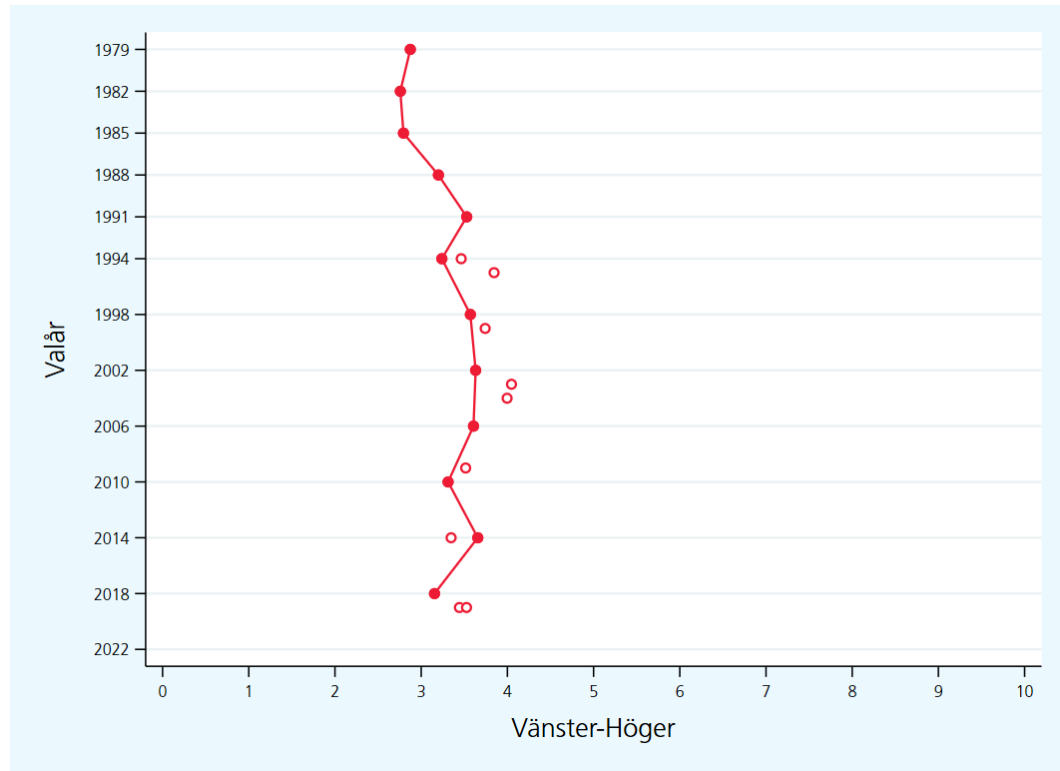

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Socialdemokraterna

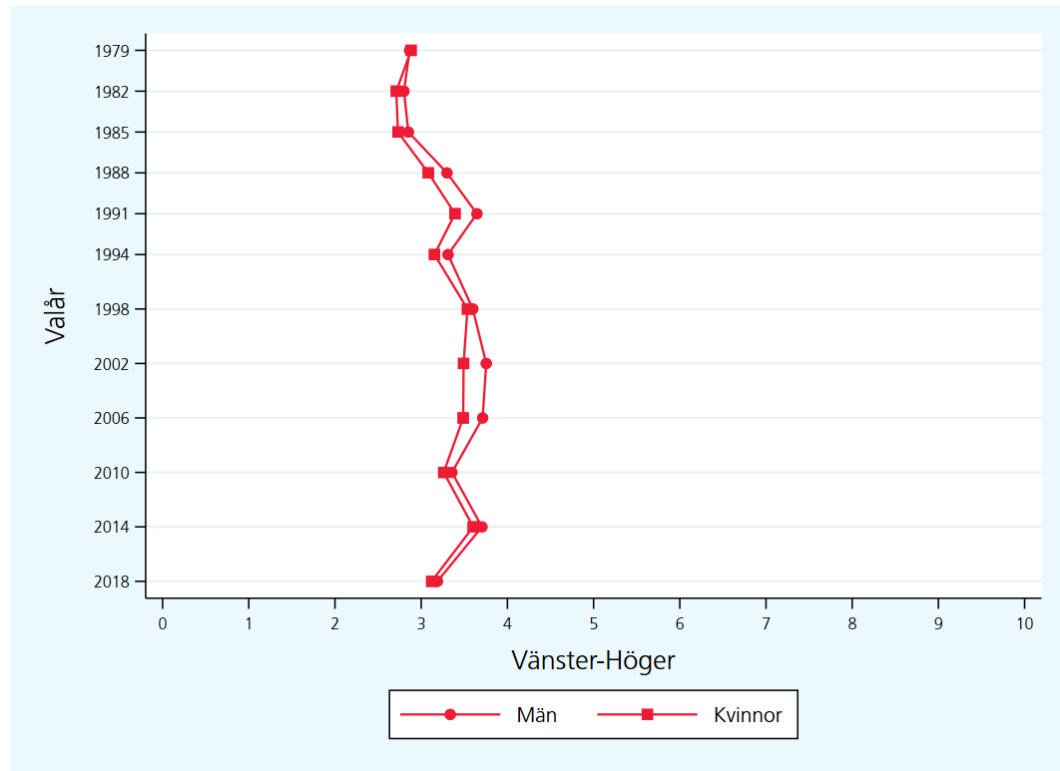
Figur 6 Socialdemokraternas vänster-högerposition enligt samtliga. 1979-2019. (medeltal).
Voters' Left-right placements of Socialdemokraterna 1979-2019. (means)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

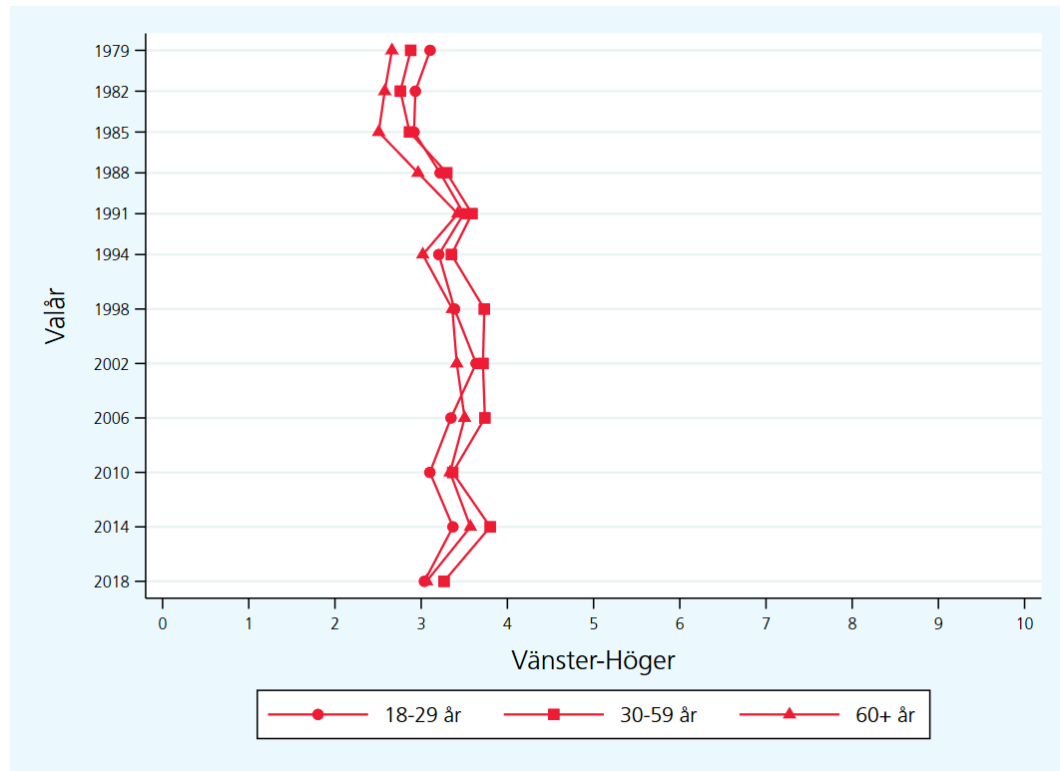
Figur 7 Socialdemokraternas vänster-högerposition enligt män och kvinnor. 1979-2019.(medeltal)
Left-right placements of Socialdemokraterna according to men and women 1979-2019 (means).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Figur 8 Socialdemokraternas vänster-högerposition enligt tre åldersgrupper. 1979-2019. (medeltal)
Left-right placements of Socialdemokraterna according to three age groups 1979-2019 (means).

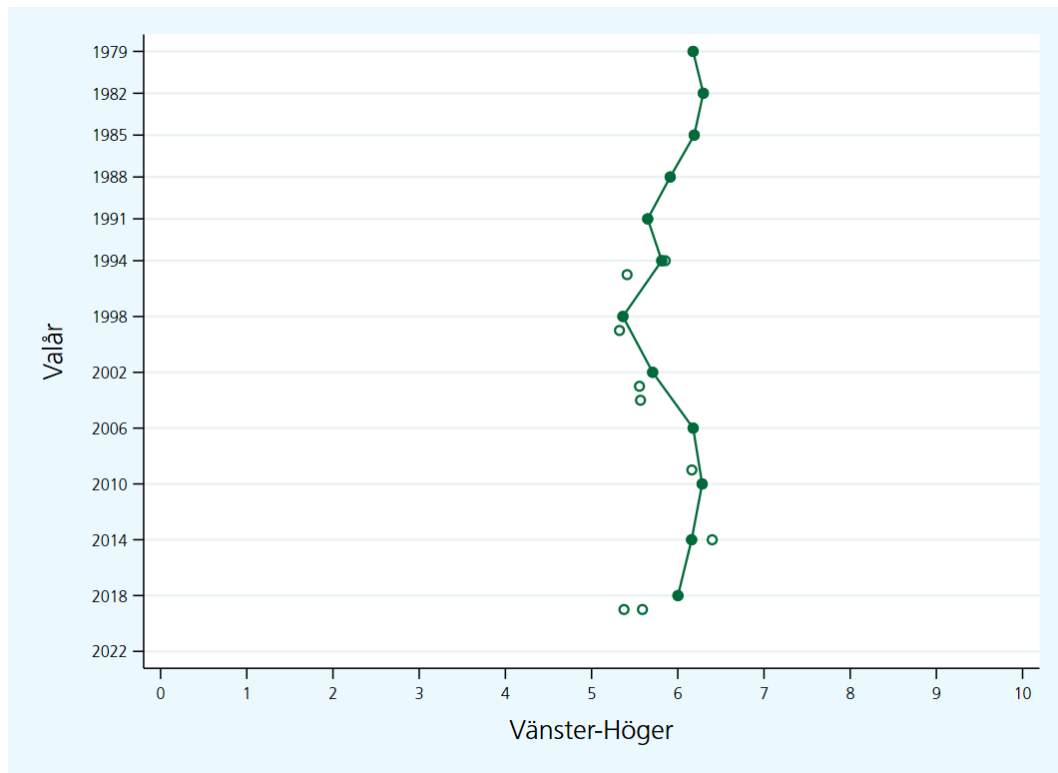
Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Centerpartiet

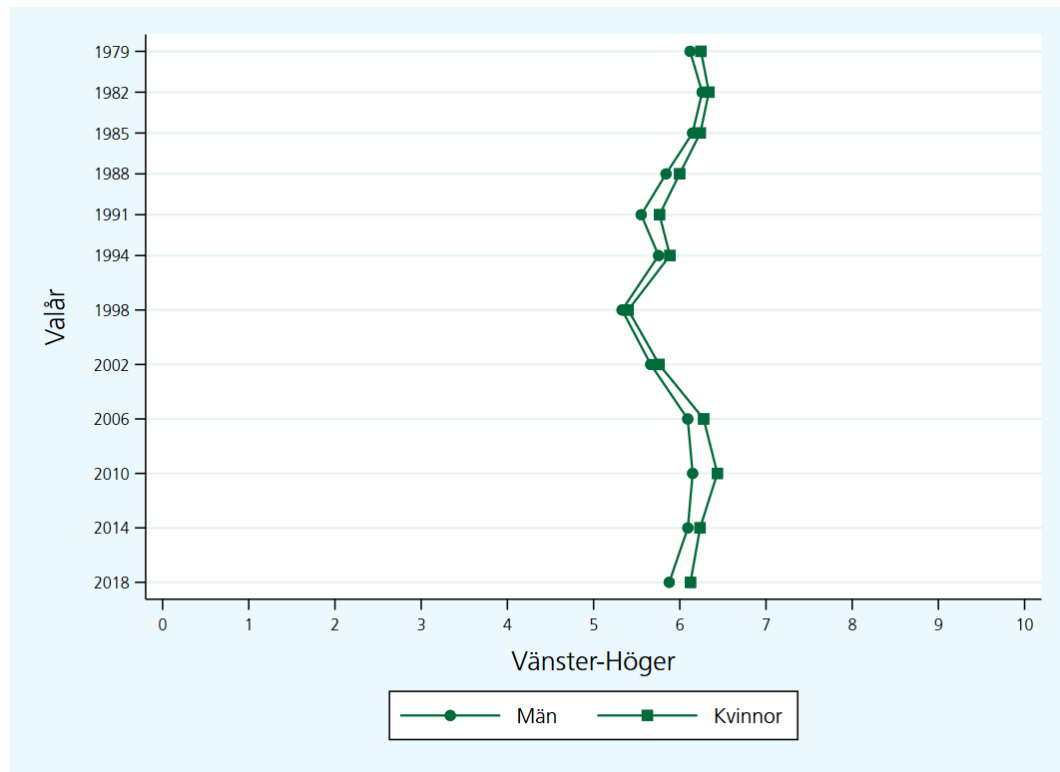
Figur 9 Centerpartiets vänster-högerposition enligt samtliga. 1979-2019. (medeltal).
Voters' Left-right placements of Centerpartiet 1979-2019. (means)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

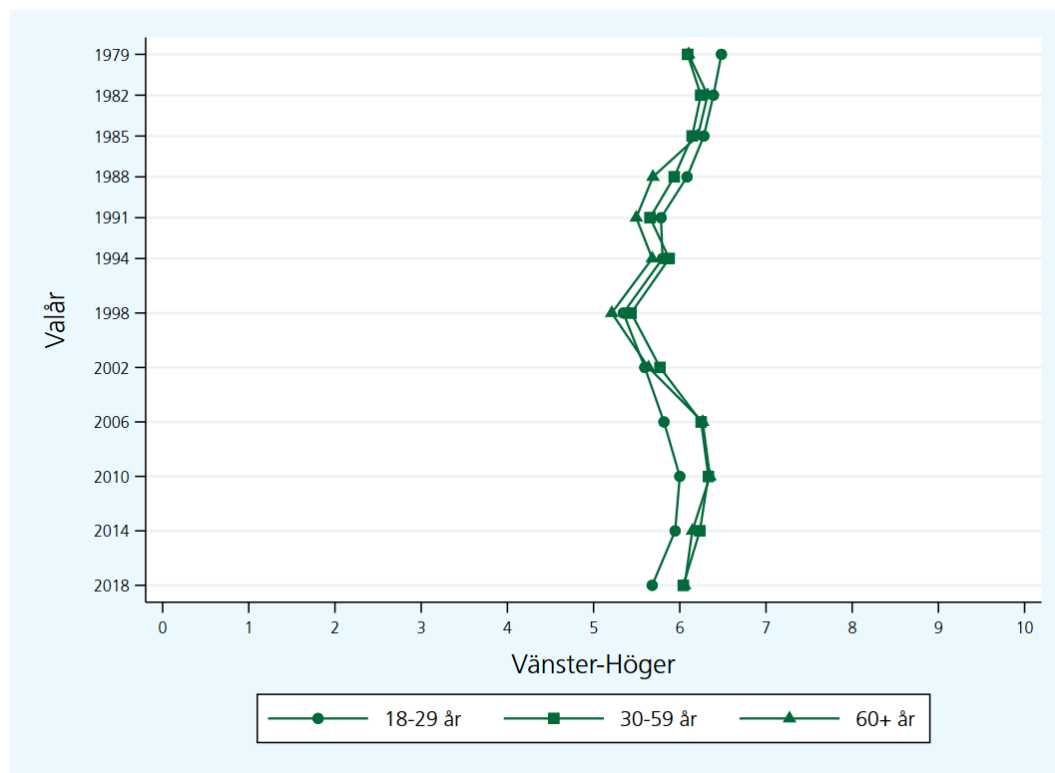
Figur 10 Centerpartiets vänster-högerposition enligt män och kvinnor, 1979-2019. (medeltal)
Left-right placements of Centerpartiet according to men and women 1979-2019 (means).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Figur 11 Centerpartiets vänster-högerposition enligt tre åldersgrupper. 1979-2019. (medeltal)
Left-right placements of Centerpartiet according to three age groups 1979-2019 (means).

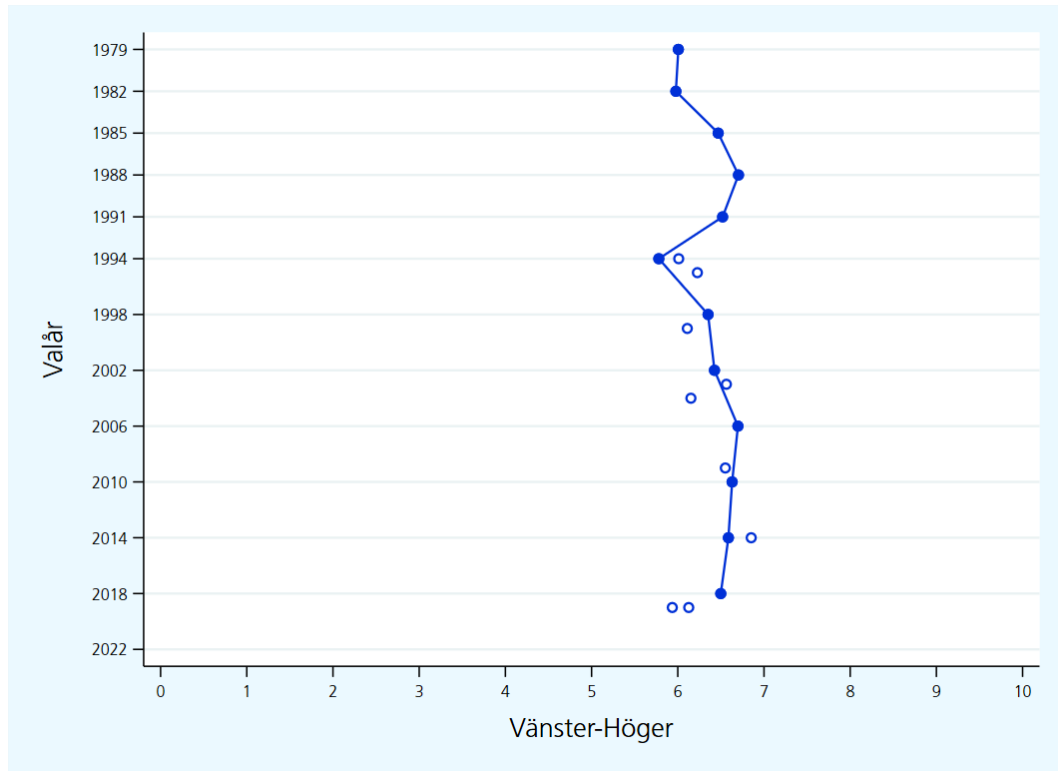

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Liberalerna

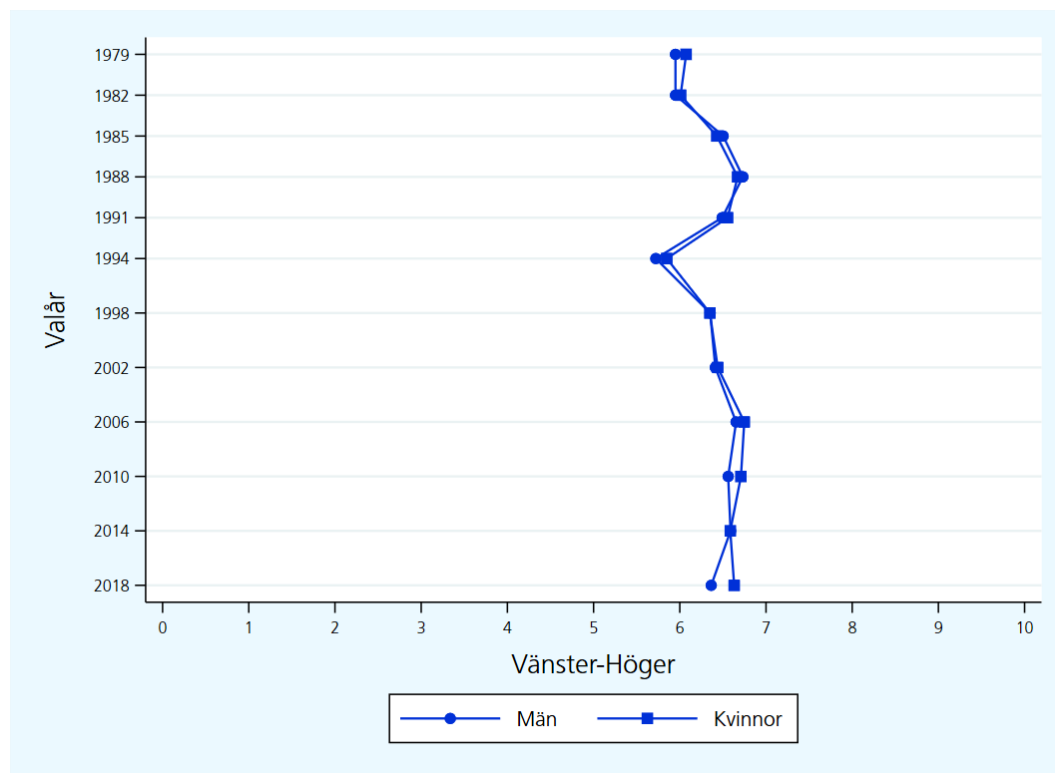
Figur 12 Liberalernas vänster-högerposition enligt samtliga. 1979-2019. (medeltal).
Voters' Left-right placements of Liberalerna 1979-2019. (means)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

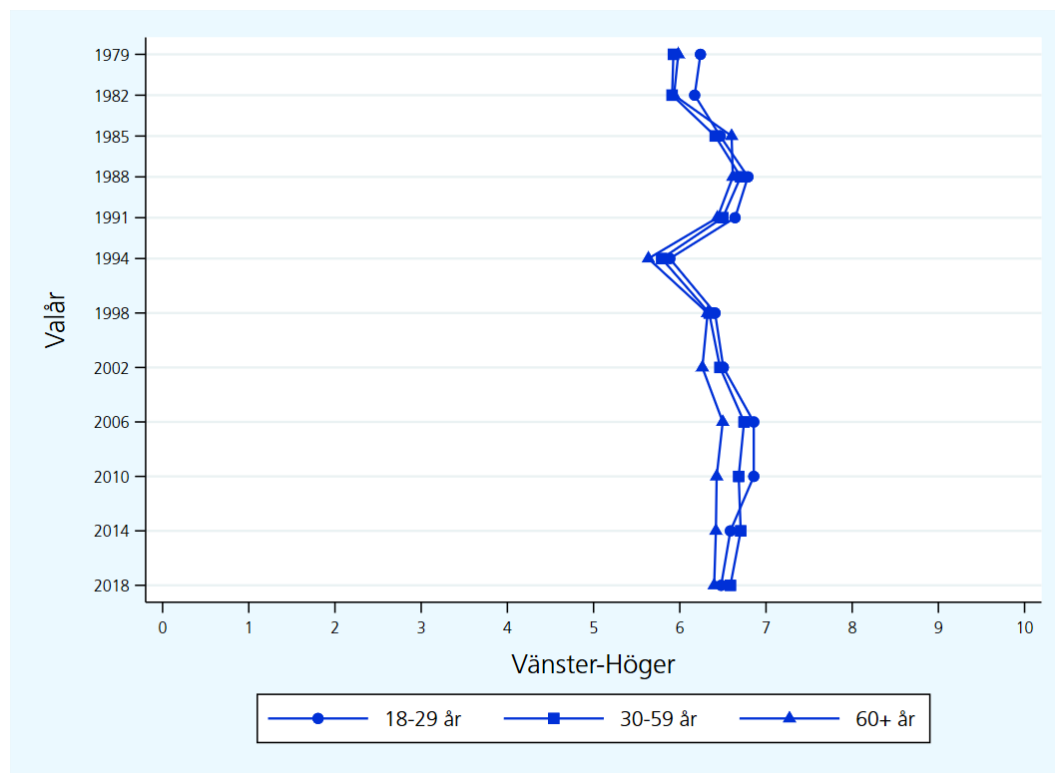
Figur 13 Liberalernas vänster-högerposition enligt män och kvinnor. 1979-2019.(medeltal)
Left-right placements of Liberalerna according to men and women 1979-2019 (means).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Figur 14 Liberalernas vänster-högerposition enligt tre åldersgrupper. 1979-2019. (medeltal)
Left-right placements of Liberalerna according to three age groups 1979-2019 (means).

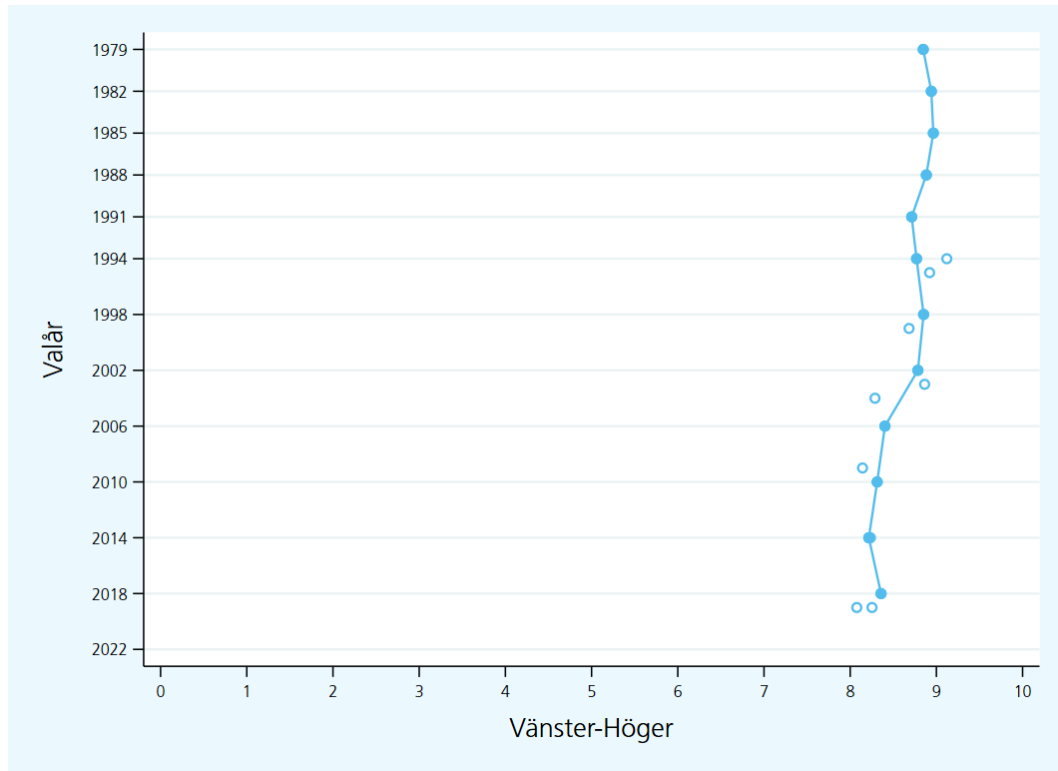

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Moderaterna

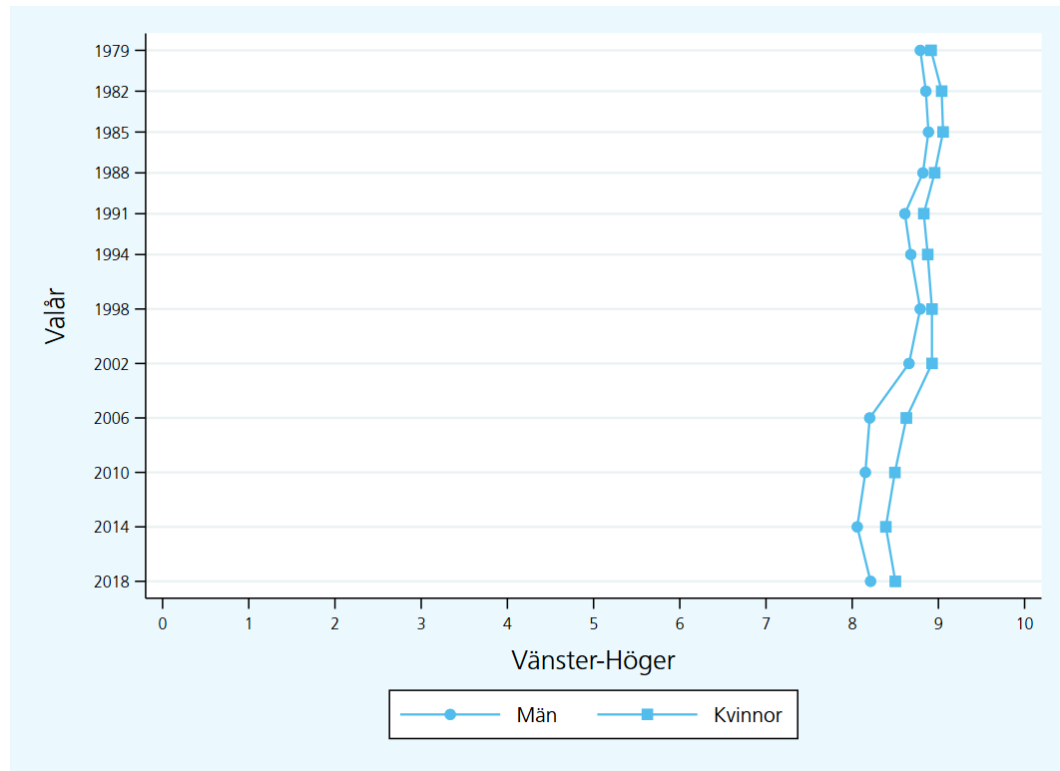
Figur 15 Moderaternas vänster-högerposition enligt samtliga. 1979-2019.
(medeltal).
Voters' Left-right placements of Moderaterna 1979-2019. (means)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Figur 16 Moderaternas vänster-högerposition enligt män och kvinnor. 1979-2019.(medeltal)
Left-right placements of Moderaterna according to men and women 1979-2019 (means).

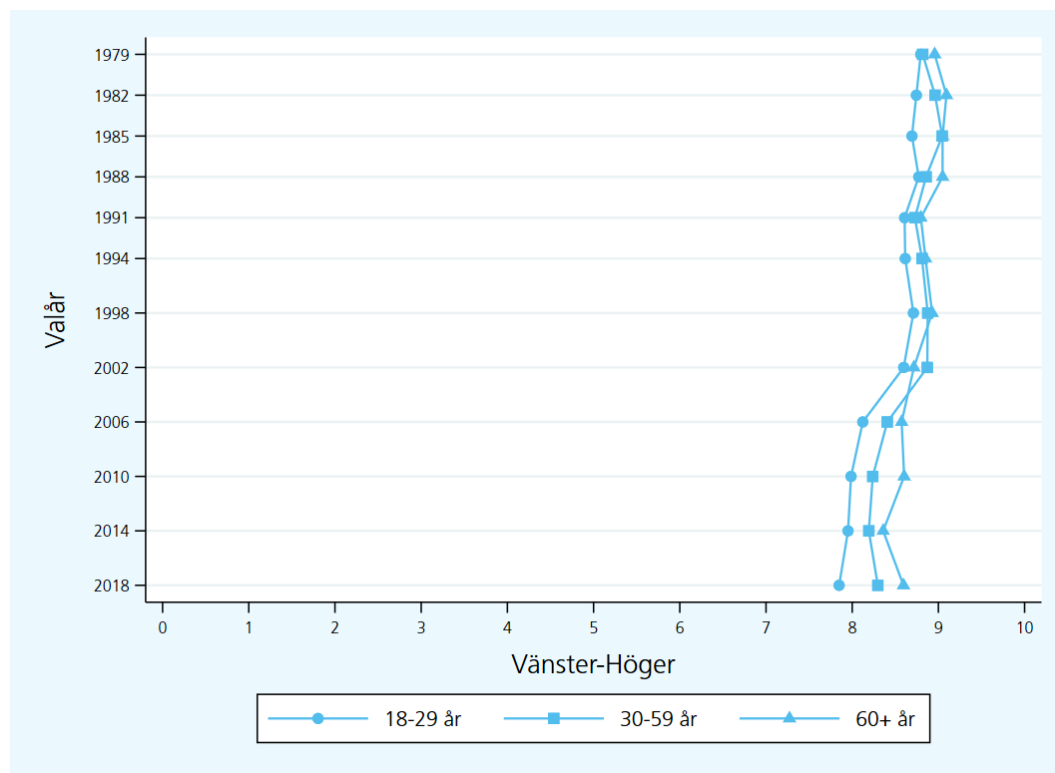

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Figur 17 Moderaternas vänster-högerposition enligt tre åldersgrupper. 1979-2019. (medeltal)
Left-right placements of Moderaterna according to three age groups 1979-2019 (means).

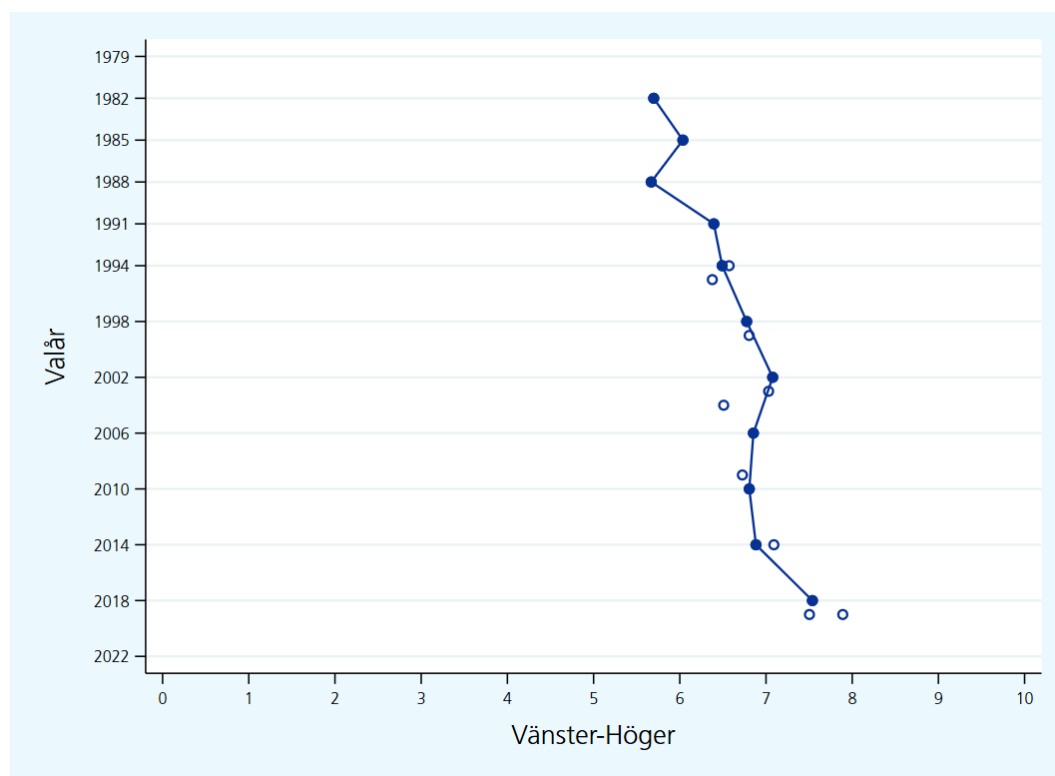

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Kristdemokraterna

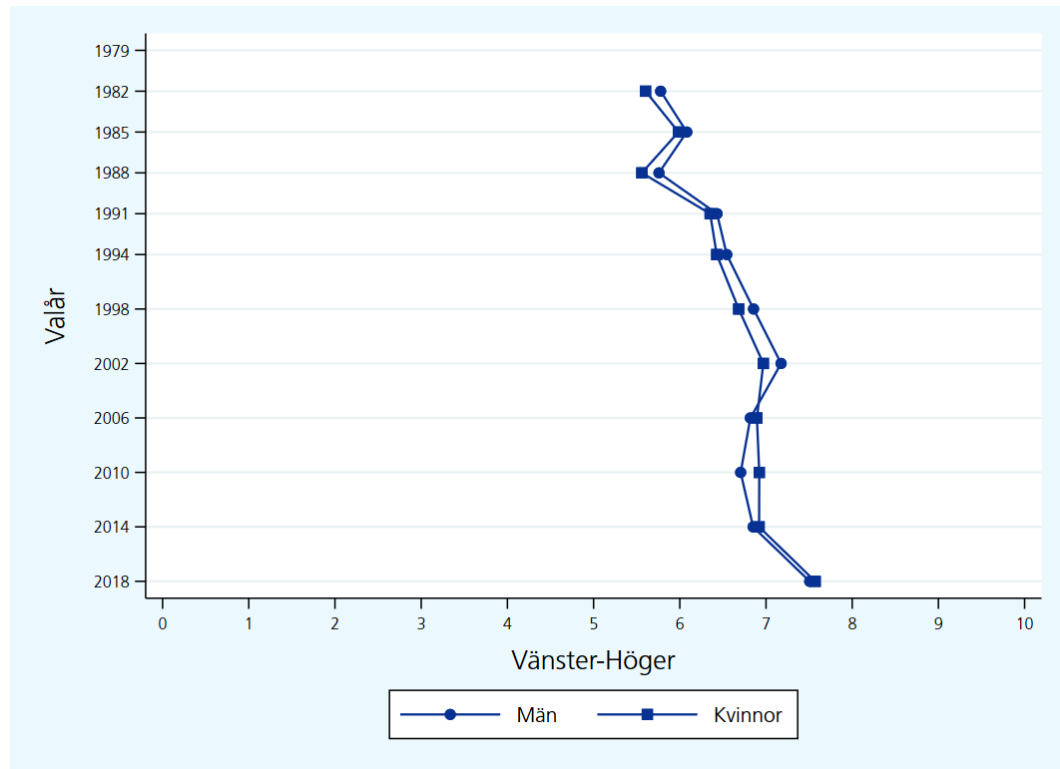
Figur 18 Kristdemokraternas vänster-högerposition enligt samtliga. 1979-2019.
(medeltal).
Voters' Left-right placements of Kristdemokraterna 1979-2019. (means)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

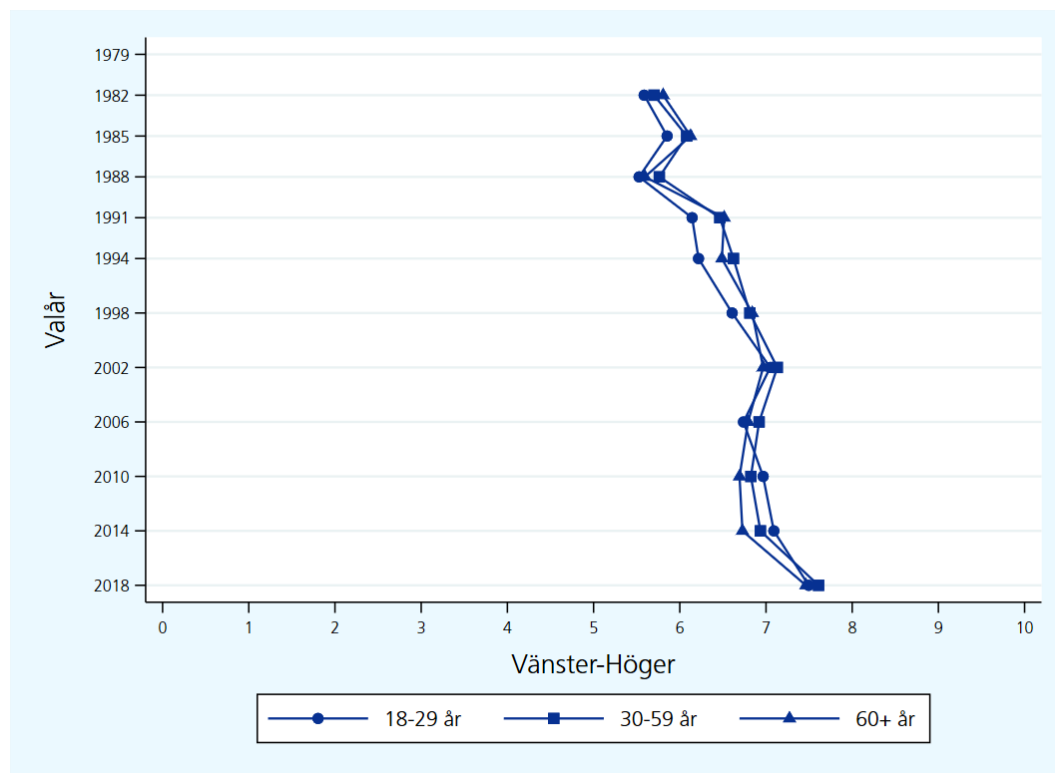
Figur 19 Kristdemokraternas vänster-högerposition enligt män och kvinnor. 1979-2019.(medeltal)
Left-right placements of Kristdemokraterna according to men and women 1979-2019 (means).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Figur 20 Kristdemokraternas vänster-högerposition enligt tre åldersgrupper. 1979-2019. (medeltal)
Left-right placements of Kristdemokraterna according to three age groups 1979-2019 (means).

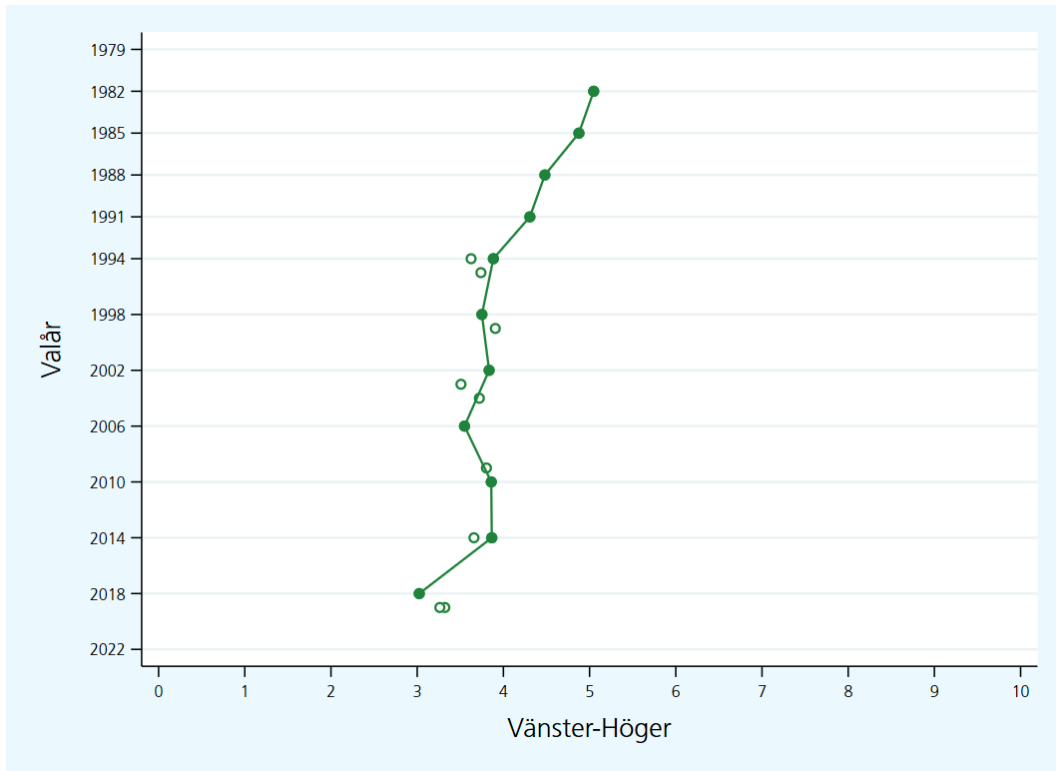

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Miljöpartiet

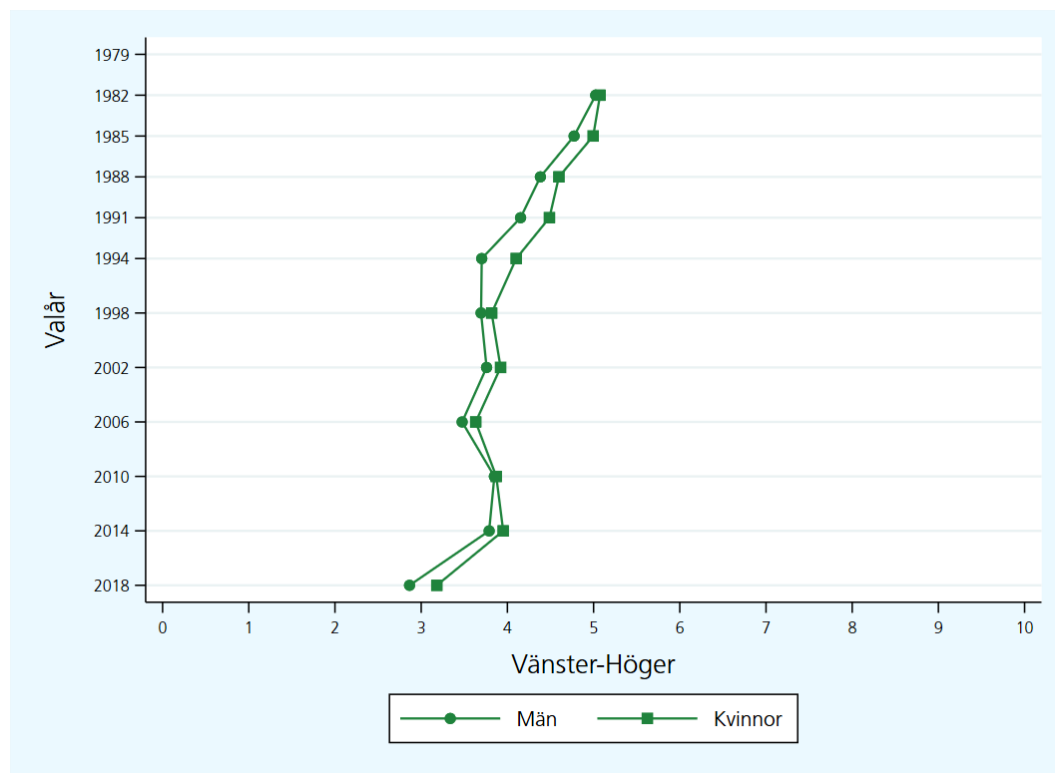
Figur 21 Miljöpartiets vänster-högerposition enligt samtliga. 1979-2019. (medeltal).
Voters' Left-right placements of Miljöpartiet 1979-2019. (means)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

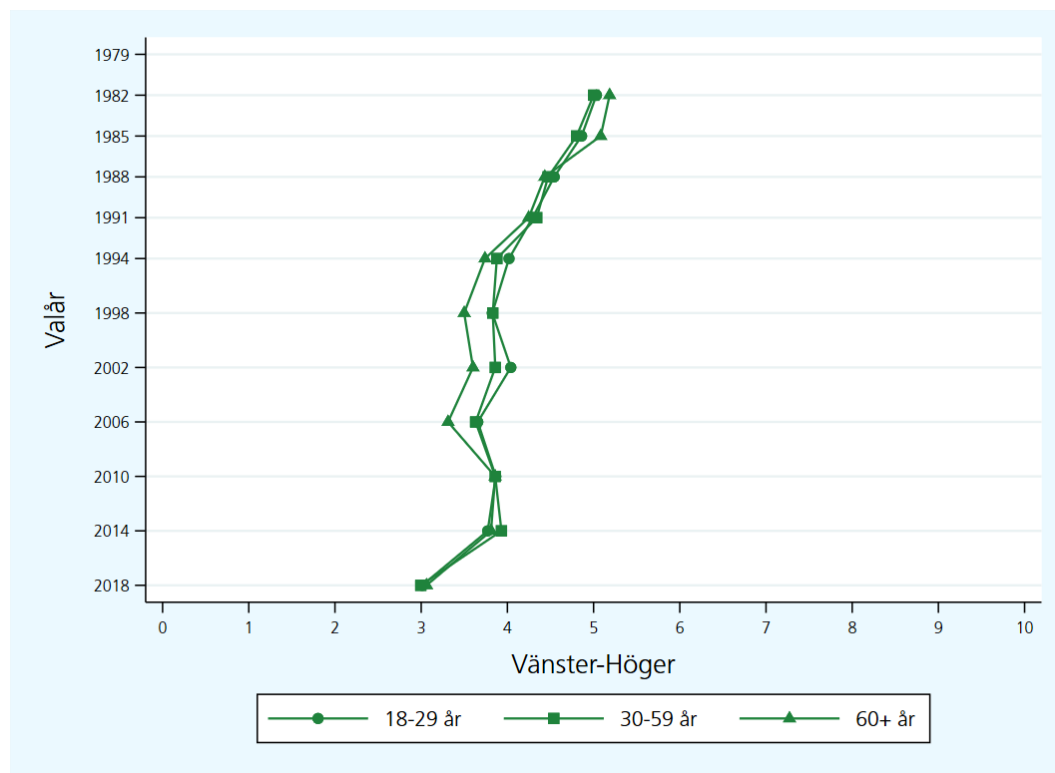
Figur 22 Miljöpartiets vänster-högerposition enligt män och kvinnor. 1979-2019.(medeltal)
Left-right placements of Miljöpartiet according to men and women 1979-2019 (means).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Figur 23 Miljöpartiets vänster-högerposition enligt tre åldersgrupper. 1979-2019. (medeltal)
Left-right placements of Miljöpartiet according to three age groups 1979-2019 (means).

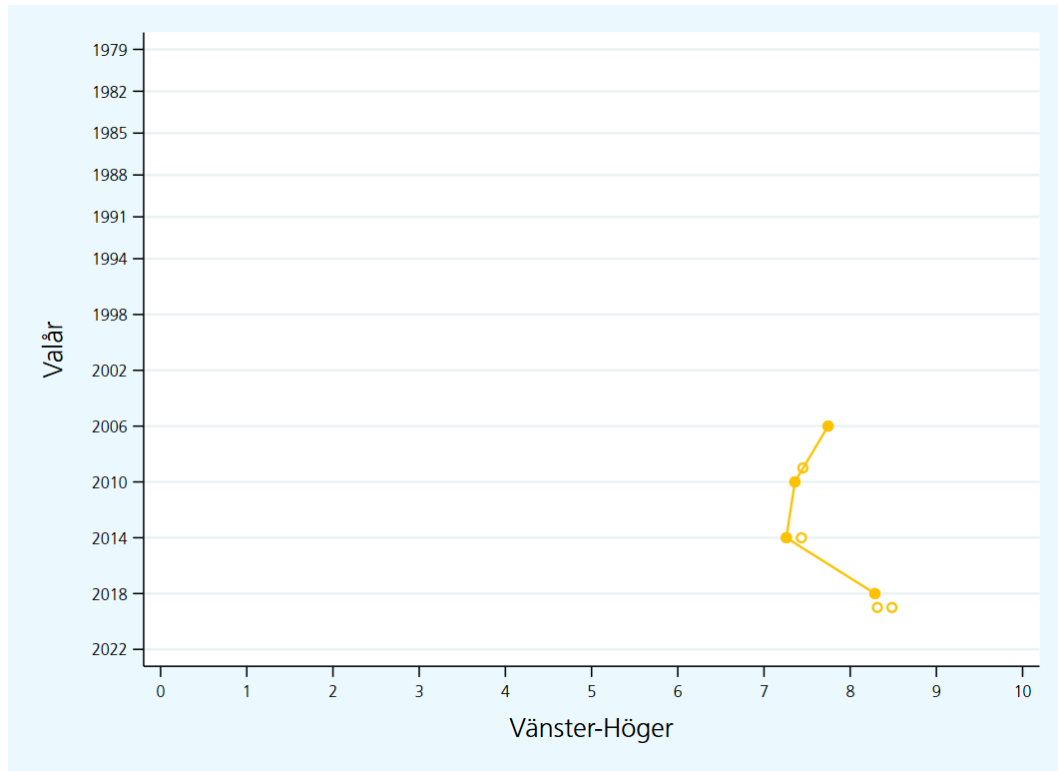

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Sverigedemokraterna

Figur 24 Sverigedemokraternas vänster-högerposition enligt samtliga. 1979-2019. (medeltal).
Voters' Left-right placements of Sverigedemokraterna 1979-2019. (means)

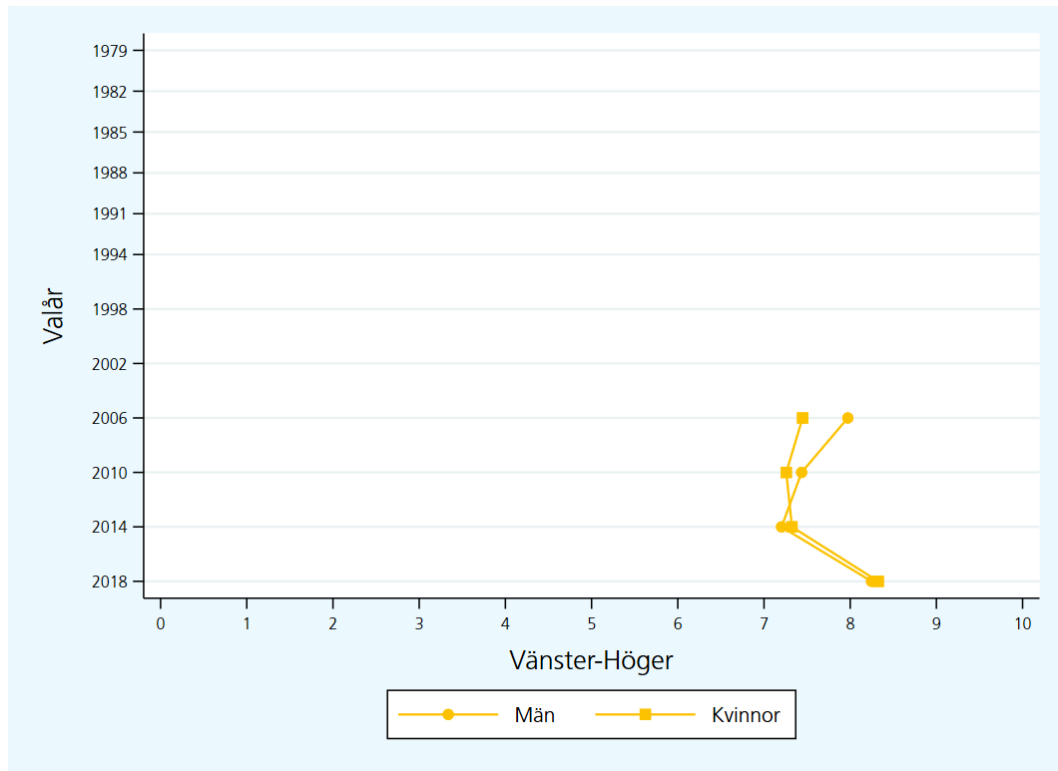

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

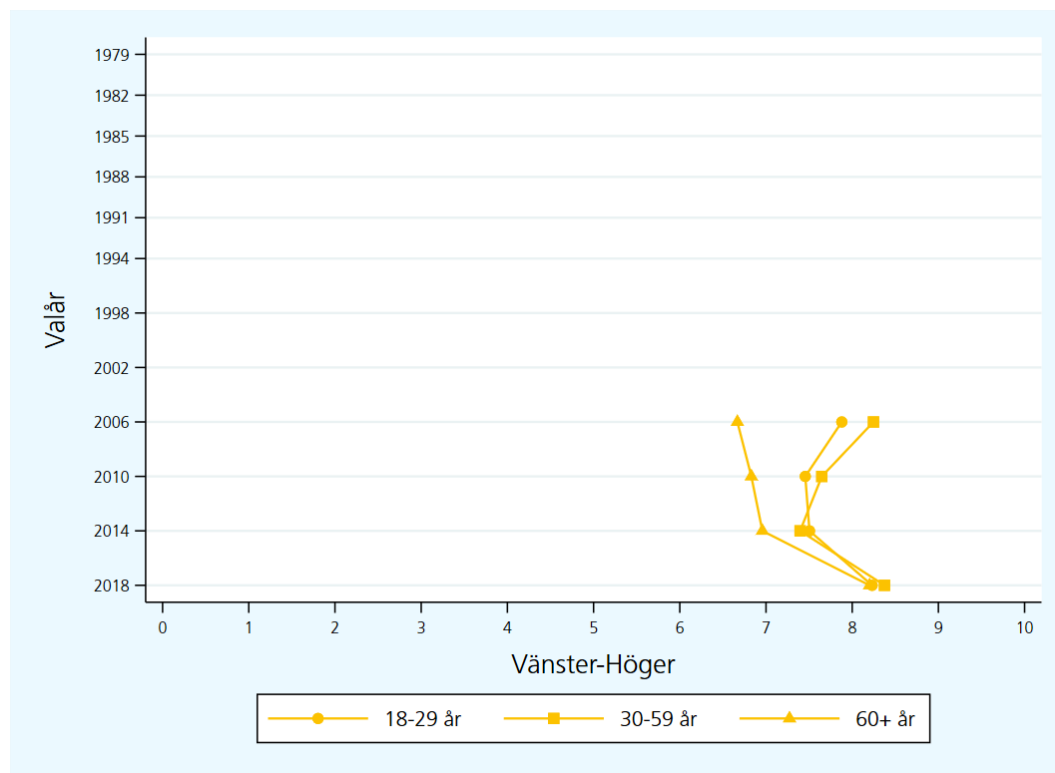
Figur 25 Sverigedemokraternas vänster-högerposition enligt män och kvinnor. 1979-2019.(medeltal)
Left-right placements of Sverigedemokraterna according to men and women 1979-2019 (means).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Figur 26 Sverigedemokraternas vänster-högerposition enligt tre åldersgrupper. 1979-2019. (medeltal)
Left-right placements of Sverigedemokraterna according to three age groups 1979-2019 (means).

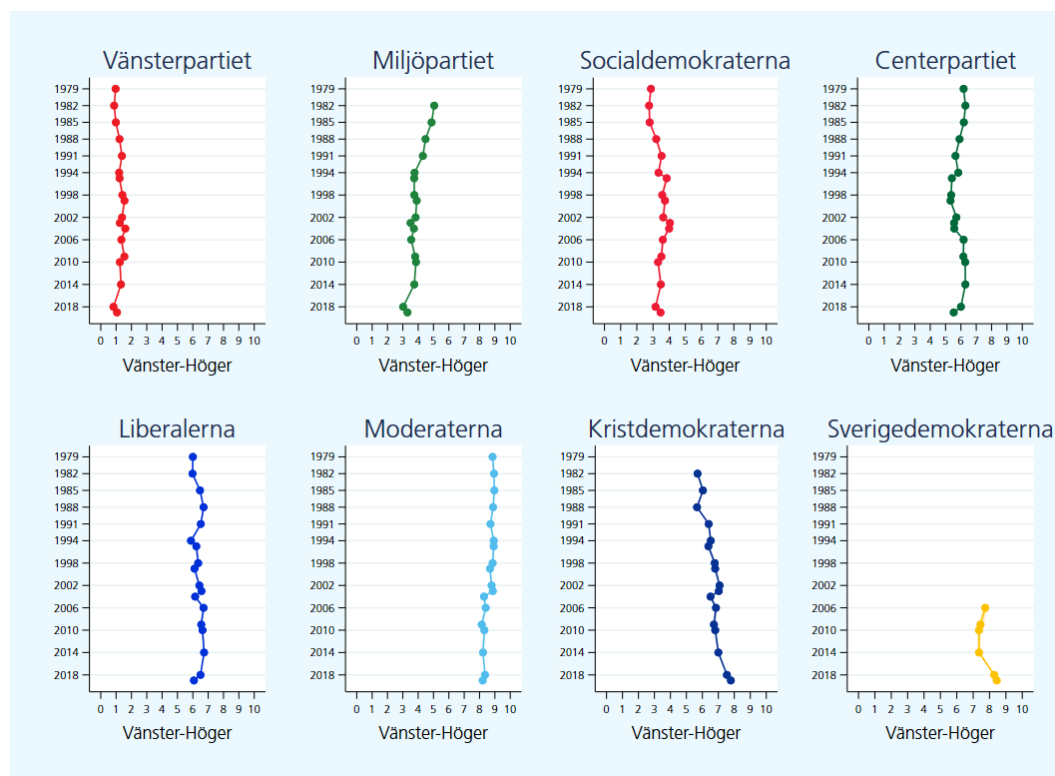

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partiet längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Enighet gällande vänster-högerplaceringarna

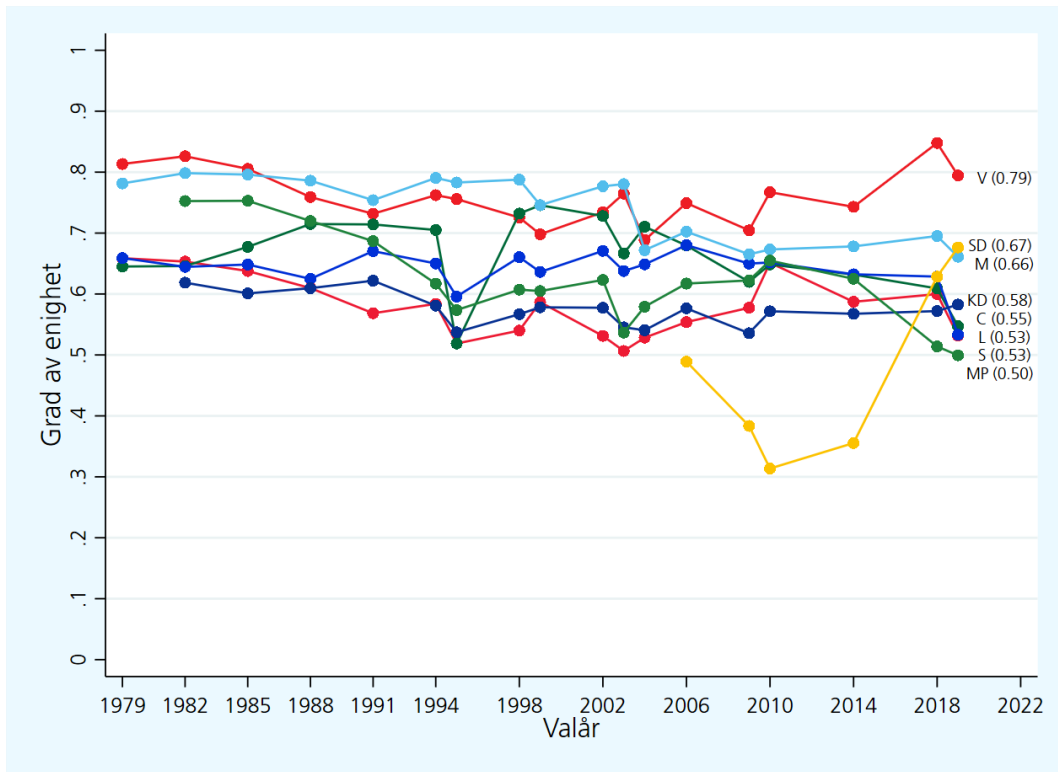
Figur 27 Partiernas vänster-högerposition med 95% konfidensintervall 1979-2019.
Left-right placements of the political parties with 95% confidence intervals 1979-2019 (means).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partierna längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Alla genomsnitt för alla år finns redovisat i rapportens appendix. Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

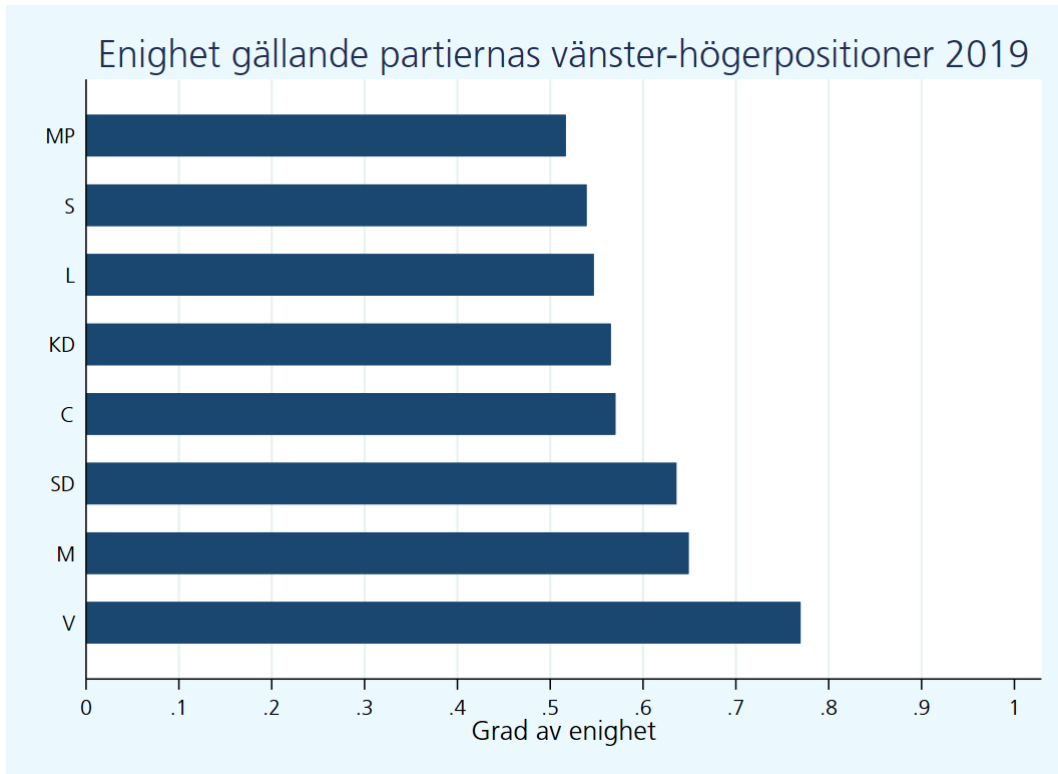
Figur 28 Partiernas vänster-högerposition med enighetsmått 1979-2019.
Degree of agreement of left-right placements of the political parties 1979-2019.

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares enighet gällande partiernas placeringar längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Enighetsmättet är Cees van der Eijk's (2001) alternativa enighetsmått.

Figur 29   Partiernas enighetsmått gällande vänster-högerpositioner 2019.
Voters' Perceptual Agreement of left-right placements of the political
parties 2019.

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares enighet gällande partiernas placeringar längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Enighetsmåttet är Cees van der Eijk's (2001) alternativa enighetsmått (perceptual agreement).

APPENDIX

Tabell 1 Partiernas vänster-högerplaceringar enligt väljarna, 1979-2019 (medeltal)

År	Undersökning	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	n
1979	Riksdagsvalundersökning	0,97	2,87	6,18	6,01	8,85	-	-	-	2 578
1982	Riksdagsvalundersökning	0,88	2,76	6,30	5,98	8,94	5,70	5,05	-	2 722
1985	Riksdagsvalundersökning	0,99	2,79	6,19	6,47	8,96	6,04	4,88	-	2 671
1988	Riksdagsvalundersökning	1,22	3,20	5,91	6,70	8,88	5,67	4,48	-	2 845
1991	Riksdagsvalundersökning	1,38	3,53	5,65	6,52	8,71	6,40	4,31	-	2 481
1994	Folkomröstningsundersökning	1,13	3,46	5,85	6,01	9,12	6,57	3,63	-	2 181
1994	Riksdagsvalundersökning	1,26	3,24	5,81	5,78	8,77	6,49	3,88	-	2 297
1995	Europaparlamentsvalundersökning	1,23	3,85	5,41	6,23	8,92	6,38	3,74	-	2 237
1998	Riksdagsvalundersökning	1,41	3,57	5,36	6,35	8,85	6,78	3,75	-	2 102
1999	Europaparlamentsvalundersökning	1,55	3,74	5,32	6,11	8,68	6,80	3,91	-	2 022
2002	Riksdagsvalundersökning	1,39	3,63	5,71	6,43	8,79	7,08	3,83	-	2 317
2003	Folkomröstningsundersökning	1,25	4,05	5,56	6,56	8,86	7,03	3,51	-	2 293
2004	Europaparlamentsvalundersökning	1,60	4,00	5,57	6,15	8,29	6,51	3,72	-	2 100
2006	Riksdagsvalundersökning	1,34	3,61	6,18	6,70	8,40	6,85	3,55	7,74	2 345
2009	Europaparlamentsvalundersökning	1,54	3,52	6,16	6,55	8,14	6,73	3,80	7,45	1 260
2010	Riksdagsvalundersökning	1,25	3,31	6,28	6,63	8,31	6,81	3,86	7,36	2 032
2014	Europaparlamentsvalundersökning	1,26	3,35	6,40	6,85	8,23	7,09	3,66	7,43	1 961
2014	Riksdagsvalundersökning	1,40	3,66	6,16	6,59	8,22	6,88	3,87	7,26	1 649
2018	Riksdagsvalundersökning	0,83	3,15	6,00	6,50	8,36	7,54	3,02	8,29	10 957
2019	Europaparlamentsvalundersökning	1,05	3,44	5,59	6,13	8,25	7,89	3,32	8,48	3 938
2019	SOM-undersökning	1,10	3,53	5,38	5,94	8,08	7,50	3,26	8,32	1 494

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partierna längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

Tabell 2 Partiernas vänster-högerplacering enligt män och kvinnor, 1979-2019
(medeltal)

År	Kön	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	n
1979	Män	1,03	2,87	6,12	5,95	8,79	-	-	-	1 390
1979	Kvinnor	0,90	2,88	6,25	6,07	8,91	-	-	-	1 188
1982	Män	0,91	2,80	6,26	5,95	8,85	5,78	5,02	-	1 406
1982	Kvinnor	0,84	2,71	6,34	6,01	9,04	5,60	5,07	-	1 316
1985	Män	1,06	2,85	6,15	6,50	8,88	6,08	4,77	-	1 375
1985	Kvinnor	0,90	2,73	6,24	6,43	9,05	5,98	5,00	-	1 296
1988	Män	1,34	3,30	5,84	6,73	8,82	5,76	4,38	-	1 468
1988	Kvinnor	1,09	3,08	6,00	6,67	8,96	5,56	4,60	-	1 377
1991	Män	1,48	3,65	5,55	6,49	8,61	6,43	4,15	-	1 299
1991	Kvinnor	1,27	3,39	5,76	6,55	8,83	6,35	4,49	-	1 182
1994	Män	1,34	3,31	5,75	5,72	8,68	6,54	3,70	-	1 224
1994	Kvinnor	1,17	3,15	5,89	5,85	8,88	6,43	4,10	-	1 073
1998	Män	1,52	3,60	5,33	6,35	8,79	6,86	3,69	-	1 109
1998	Kvinnor	1,29	3,54	5,40	6,35	8,93	6,68	3,82	-	993
2002	Män	1,48	3,75	5,66	6,41	8,66	7,18	3,76	-	1 201
2002	Kvinnor	1,28	3,49	5,76	6,44	8,93	6,97	3,92	-	1 115
2006	Män	1,39	3,71	6,09	6,65	8,20	6,82	3,48	7,97	1 201
2006	Kvinnor	1,28	3,49	6,28	6,75	8,63	6,89	3,63	7,45	1 144
2010	Män	1,26	3,36	6,15	6,56	8,15	6,71	3,85	7,44	1 056
2010	Kvinnor	1,24	3,26	6,44	6,71	8,50	6,92	3,87	7,26	976
2014	Män	1,45	3,71	6,09	6,59	8,06	6,85	3,79	7,20	845
2014	Kvinnor	1,34	3,60	6,24	6,59	8,39	6,92	3,95	7,32	804
2018	Män	0,86	3,19	5,88	6,36	8,21	7,51	2,86	8,25	5 386
2018	Kvinnor	0,80	3,12	6,12	6,63	8,50	7,57	3,18	8,33	5 571

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partierna längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10) fördelat på män och kvinnor. Valundersökningar under perioden 1979-2018.

Tabell 3 Partiernas vänster-högerplacering enligt tre åldersgrupper, 1979-2019
(medeltal)

År	Ålder	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	n
1979	18-29 år	1,09	3,10	6,48	6,24	8,80	-	-	-	549
1979	30-59 år	0,97	2,88	6,09	5,93	8,82	-	-	-	1 400
1979	60+ år	0,85	2,66	6,10	5,98	8,96	-	-	-	629
1982	18-29 år	0,98	2,93	6,39	6,17	8,74	5,59	5,03	-	634
1982	30-59 år	0,88	2,76	6,24	5,91	8,96	5,70	5,00	-	1 444
1982	60+ år	0,76	2,58	6,32	5,93	9,09	5,81	5,19	-	644
1985	18-29 år	1,15	2,92	6,28	6,47	8,69	5,85	4,86	-	623
1985	30-59 år	0,97	2,87	6,14	6,41	9,04	6,08	4,80	-	1 408
1985	60+ år	0,86	2,51	6,21	6,60	9,05	6,13	5,08	-	640
1988	18-29 år	1,23	3,22	6,08	6,79	8,77	5,53	4,54	-	653
1988	30-59 år	1,26	3,30	5,94	6,71	8,86	5,76	4,47	-	1 490
1988	60+ år	1,14	2,96	5,69	6,62	9,05	5,60	4,43	-	702
1991	18-29 år	1,34	3,49	5,78	6,64	8,61	6,14	4,29	-	626
1991	30-59 år	1,40	3,59	5,66	6,50	8,73	6,46	4,34	-	1 286
1991	60+ år	1,39	3,42	5,50	6,44	8,80	6,51	4,25	-	569
1994	18-29 år	1,33	3,20	5,80	5,88	8,62	6,22	4,02	-	594
1994	30-59 år	1,27	3,35	5,88	5,79	8,81	6,62	3,88	-	1 179
1994	60+ år	1,18	3,02	5,68	5,64	8,85	6,49	3,74	-	524
1998	18-29 år	1,37	3,39	5,35	6,41	8,71	6,61	3,82	-	468
1998	30-59 år	1,43	3,73	5,44	6,34	8,88	6,81	3,83	-	1 139
1998	60+ år	1,40	3,36	5,21	6,32	8,93	6,84	3,50	-	495
2002	18-29 år	1,32	3,64	5,59	6,51	8,60	7,05	4,04	-	439
2002	30-59 år	1,41	3,72	5,77	6,47	8,87	7,13	3,86	-	1 332
2002	60+ år	1,40	3,41	5,64	6,26	8,72	6,97	3,60	-	546
2006	18-29 år	1,36	3,35	5,82	6,86	8,12	6,74	3,66	7,88	444
2006	30-59 år	1,39	3,74	6,25	6,75	8,41	6,92	3,63	8,25	1 268
2006	60+ år	1,24	3,50	6,27	6,50	8,57	6,79	3,31	6,67	633
2010	18-29 år	1,21	3,10	6,00	6,86	7,99	6,97	3,87	7,46	361
2010	30-59 år	1,29	3,37	6,33	6,68	8,24	6,83	3,86	7,65	1 040
2010	60+ år	1,19	3,34	6,35	6,43	8,60	6,69	3,86	6,83	631
2014	18-29 år	1,21	3,37	5,95	6,59	7,95	7,09	3,77	7,50	260
2014	30-59 år	1,37	3,80	6,23	6,71	8,19	6,94	3,93	7,40	814
2014	60+ år	1,51	3,57	6,15	6,42	8,36	6,73	3,81	6,96	575
2018	18-29 år	0,82	3,04	5,68	6,48	7,85	7,50	3,01	8,23	1 462
2018	30-59 år	0,81	3,27	6,04	6,59	8,30	7,61	3,00	8,38	5 060
2018	60+ år	0,85	3,06	6,06	6,40	8,60	7,46	3,06	8,20	4 394

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares genomsnittliga placeringar av partierna längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10) fördelat på tre åldersgrupper. Valundersökningar under perioden 1979-2018.

Tabell 4 Enighet gällande partiernas vänster-högerplacering, 1979-2019
(Perceptual agreement-mått)

År	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	n
1979	0,81	0,66	0,65	0,66	0,78	-	-	-	2 578
1982	0,83	0,65	0,65	0,64	0,80	0,62	0,75	-	2 722
1985	0,81	0,64	0,68	0,65	0,80	0,60	0,75	-	2 671
1988	0,76	0,61	0,71	0,62	0,79	0,61	0,72	-	2 845
1991	0,73	0,57	0,71	0,67	0,75	0,62	0,69	-	2 481
1994	0,76	0,58	0,71	0,65	0,79	0,58	0,62	-	4 478
1995	0,76	0,52	0,52	0,60	0,78	0,54	0,57	-	2 237
1998	0,73	0,54	0,73	0,66	0,79	0,57	0,61	-	2 102
1999	0,70	0,59	0,75	0,64	0,75	0,58	0,60	-	2 022
2002	0,73	0,53	0,73	0,67	0,78	0,58	0,62	-	2 317
2003	0,76	0,51	0,67	0,64	0,78	0,55	0,54	-	2 293
2004	0,69	0,53	0,71	0,65	0,67	0,54	0,58	-	2 100
2006	0,75	0,55	0,68	0,68	0,70	0,58	0,62	0,49	2 345
2009	0,70	0,58	0,62	0,65	0,67	0,54	0,62	0,38	1 260
2010	0,77	0,65	0,65	0,65	0,67	0,57	0,65	0,31	2 032
2014	0,74	0,59	0,63	0,63	0,68	0,57	0,62	0,36	3 610
2018	0,85	0,60	0,61	0,63	0,70	0,57	0,51	0,63	10 957
2019	0,79	0,53	0,55	0,53	0,66	0,58	0,50	0,68	5 432

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten visar svenska väljares enighet gällande partiernas placering längs en elvgradig vänster-högerskala (0-10). Valundersökningar, Europaparlamentsvalundersökningar, folkomröstningsundersökningar under perioden 1979-2019 samt SOM-undersökningen 2019.

- Demker, Marie & Henrik Oscarsson (2018). Nya, gamla och nygamla skiljelinjer. Partisystem och samhällskontrakt då och nu. I Holgersson, Ulrika & Lena Wängnerud, Red. (2018). *Rösträttens århundrade. Kampen, utvecklingen och framtiden för demokratin i Sverige*. Stockholm, Makadam förlag & Riksbankens Jubileumsfond.
- Hagevi, Magnus, Red. (2015). *Den svenska väljaren 2014*. Umeå, Boréa bokförlag.
- Oscarsson, Henrik (1998). *Den svenska partirymden. Väljarnas uppfattningar av konfliktstrukturen i partisystemet 1956-1996*. Göteborg, Statsvetenskapliga institutionen.
- Oscarsson, Henrik (2017). Det svenska partisystemet i förändring. I Andersson, Ulrika, Jonas Ohlsson, Henrik Oscarsson & Maria Oskarson, Red. (2017). *Larmar och gör sig till. SOM-rapport 70*. Göteborgs universitet, SOM-institutet.
- Oscarsson, Henrik (2019). *Partierna: Det nya landskapet*. Stockholm, Riksbankens jubileumsfond.
- Oscarsson, Henrik & Sören Holmberg (2016a). Issue Voting Structured by Left-Right Ideology. I Pierre, Jon, Red. (2016a). *The Oxford Handbook of Swedish Politics*. London, Oxford university press.
- Oscarsson, Henrik & Sören Holmberg (2016b). *Svenska väljare*. Stockholm, Wolters Kluwer.
- van der Eijk, Cees. (2001). "Measuring Agreement in Ordered Rating Scales." *Quality and Quantity* 35 (3): 325-341.

Det svenska Valforskningsprogrammet finns vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Sedan tidigt 1950-tal ägnar vi oss hängivet åt empiriska studier av opinionsbildning, val och väljarbeteende och av tillståndet och utvecklingen av den svenska representativa demokratin.

Syftet med forskningen är bland annat att förklara varför väljare röstar som de gör och varför val slutar som de gör. Vi spårar och följer trender i svensk valdemokrati och gör jämförelser med utvecklingen i andra länder.

Professor Henrik Ekengren Oscarsson leder det svenska Valforskningsprogrammet.

